

ובחרת בחיים

גליון שבועי במשנת מרן
האור החיים הק' זיע"א

בס"ד, גליון קס"ה, פרשת עקב תשפ"ב

שלחן שבת עם האור החיים

שמירת התורה - יסוד הערבות

צריכים אנו לדאוג לה ולמנוע כל פגיעה בה. זהו שורש חיוב הערבות המוטל על כל אחד מישראל לדאוג ולהדריך גם אחרים שאינם יודעים מה היא דרך התורה כיצד יש לנהוג.

התנהגות אישית ודרכי נעם

הדרך ללמד את האחרים להתנהג בדרך התורה והמצוות כוללת לפעמים גם את מצות התוכחה, ובמקרים בודדים כשאין דרך אחרת, אף להכריח ולרדות במקל לכפות על קיום המצוות, אבל לא זו היא הדרך שיש לבחור בה לכתחילה.

התורה הקדושה רמזה לנו בסיומו של הפסוק, 'לעשתה לאהבה את ה' אלקיכם', שהדרך העקרית שעל ידה נתן להשפיע גם על האחרים לקיים את התורה והמצוות היא כשהאדם המוכיח יקפיד לקיים בעצמו את כל התורה והמצוות, 'זהו 'לעשתה', וכפי שאמרו חז"ל (יבמות סג:) 'נאה דורש נאה מקיים', וכן אמרו עוד (ברכות ו:)' כל איש שיש בו יראת שמים דבריו נשמעים', ואז כשהוא יוכיח את האחרים בדרכי אהבה וחיבה למשך לבם לדרך השם ולקיום מצותיו, בהסבירו להם את רב התועלת ששיגו בהתהלכם בדרך התורה והמצוות, אזי יתקבלו דבריו על לבם ויתקיים 'לאהבה את ה' אלהיכם', שתכנס בלבם אהבת ה' כשירצו להתנהג כמותו.

זו היא הדרך שבה נוכל לקיים את ענין ה'שמירה' על התורה, על ידי שנקפיד בעצמנו לקיים את כל התורה ותרי"ג מצותיה, ונמשך את לב האחרים בהוכחה בדרכי נעם, בכך נזכה לקיים בשלמות את התפקיד החשוב ולמלא את חובת האחריות המוטלת עלינו.

פי אם שומר תשמרון את כל המצוה הזאת אשר אנכי מצוה אתכם לעשתה לאהבה את ה' אלקיכם ללכת בכל דרכיו ולדבקה בו (יא, כב).

נראה לבאר, שכוונת התורה בפסוק זה לשתי שמירות המטלות על האדם, האחת היא על עצמו, שישמר שלא יעבור על אחת מן המצוות, והשניה היא על אחרים, כיון שכל ישראל להיות ערבים זה לזה, ומלבד החיוב על כל אחד לקיים בעצמו את כל התורה והמצוות, מוטל על כל אחד ואחד מישראל לדאוג שגם האחרים יקיימו את כל התורה והמצוות. זהו שאמרה התורה 'שמור', כלומר, בעצמך, והוסיפה ואמרה 'תשמרון את כל המצוה', כלומר, מלבד השמירה על עצמכם מוטל עליכם גם לשמור את המצוות עצמם שלא יתבטלו על ידי אף אדם מישראל.

ובזה לימדה אותנו התורה את יסוד וטעם חיוב הערבות המוטל על כל אחד מישראל, שהיא משום שמוטל עלינו לשמור על המצוות שיתקיימו, מפני כשבחר בנו בורא העולם ונתן לנו את תורתו, הוא מסר לנו אותה כאשה הנמסרת לבעל, וכמו שדרשו חז"ל (פסחים מט:)' על הפסוק (להלן לג, ד) 'תורה צוה לנו משה מורשה', אל תקרי מורשה אלא מארסה, וכשם שהאדם שמר על ארוסתו כך מוטל עלינו לשמור על התורה מכל משמר, ולכך אם נראה אדם אחר שלא מקיים את התורה והמצוות, הרי זו פגיעה בתורה שאנו מצווים לשמרה, ומתקף חיוב השמירה עליה

גם אתם זכיתם לישועה בזכות רבנו האור החיים הקדוש?

כתבו לנו לפקס: 077-4702681

או למייל המערכת p0774702681@gmail.com

שלושים כפול שלוש - והתקבל...

החליט הבחור להמשיך את הקביעות שלושים יום נוספים, ואביו שוב הזהירו: "תכניס לך טוב טוב בראש שגם אם זה לא יצליח אתה לא עושה 'ברוגז' עם האור החיים!"... מכיוון שיהודים אף פעם לא נכנעים, אז גם כאשר הסתיימו שישים ימי הלימוד בלא כל התקדמות, החליט למשוך עוד שלושים יום.

בינתיים נסעה המשפחה כולה לארץ ישראל למשך שבועיים, והוא כמוכן הצטרף. יום אחד בתום נסיעה מתישה ומעייפת ברחבי הארץ, הם נחתו בדירה השכורה שלהם, בארץ בשעות הקטנטנות של הלילה, כולם נחתו למיטות שלהם וגם הבחור כמעט שעשה זאת אך לפתע תפס את עצמו: ווי איז מיר! עוד מעט "עלות השחר" ועדיין לא למדתי קטע באוה"ח.

מיהר לאתר את הספר ובמאמץ עליון החזיק את עיניו פקוחות, ולמד קטע, אותו סיים דקות ספורות לפני העלות. בעוד שהמשפחה שוהה בארץ, קיבל האבא טלפון שהבחור התקבל לשיבה שביקש. המבשר הדגיש בטלפון: "האמן לי שאין לי מושג למה..." - "אבל לי יש מושג" התלהב הבחור.

סיפור נפלא ואוטנטי הגיע לשולחן המערכת, ונביאו בפניכם ככתבו וכלשונו:

בחור בן 14 למד בישיבה טובה בחו"ל והצליח בלימודיו. אך עז היה חשקו ורצונו לעבור לשיבה מסוימת אחרת (ולא נחוה דעה אם הרצון שלו היה מוצדק אם לא). אבל הרעיון היה דמיוני, שכן אותה ישיבה מקבלת תלמידים אך ורק מתלמודי התורה שתחת חסותה, יום אחד קרא הבחור בעלון את סיפורו של בחור צעיר שלא הצליח למצוא ישיבה מתאימה, קבע לימוד באוה"ח ומצא. החליט לחקות אותו.

כאשר סיפר הבחור דגן לאביו שברצונו לקבל על עצמו לקבוע לימוד כלשהו בספר במשך שלושים יום, אביו שפיקח היה השיבו: "זה רעיון מצוין - אבל תכניס לך טוב טוב בראש שגם אם זה לא יצליח אתה לא עושה 'ברוגז' עם האור החיים!"... - סבר וקיבל.

במקביל הפעיל אביו השתדלות בענין, אך שלושים הימים הסתיימו בלא כלום. הישיבה לא הסכימה אפילו לשמוע על הרעיון - למרות שהוא היה בחור מצוין. יש להם את הקריטריונים שלהם והם לא מוצאים סיבה לרבע עבורו את העיגול.

אל תרפו

השולחן, ולהשיג הלוואה כזו גדולה זה גם סיפור לא פשוט. למחרת היינו ביום ה-40, הרגשתי שגנסכים בי כוחות מחודשים, החלטתי שיעבור עלי מה אבל את הכסף הזה אני חייב להשיג. התוצאה שווה כל הון דעלמא, אנחנו כבר לא מסוגלים להצטופף בדירה הקטנטונת, בה ישנים הילדים בפנית אוכל!

התקשרתי לקרוב משפחה, הסברתי לו מדוע כה נחוצה לי כעת הלוואה והוא השיב: התקשרת בזמן, בעונה זו יש בעסק שלי בקביעות תזרים מזומנים גבוה - כך שאוכל להלוות לך את הכסף. סיכמנו על התשלומים, וכבר באותו יום חתמתי על חוזה השכירות.

מסתבר שגם אם לא מצליחים למלא את הקביעות (באונס ולא ברצון) בעקביות הראוייה, עדיין רב שכרה להמשיך על האדם שפע טוב! לפיכך יש תמיד להתמיד בהמשך ביצוע הקבלות הטובות, גם אם אנו נוכחים לדעת שהחסרנו מהם, עלינו לא להיכנע, להמשיך ולהשם הישועה! (מוסף שבת קודש - בלק תשע"ו)

בסיפורו מבקש הרב מ.מ.ר. לחדד זווית מסוימת וחשובה, שנכונה ביחס לכל קביעות לימוד. ברצוני לחלוק עמכם את שהתרחש עמי לאחרונה. ברוך השם המשפחה שלי גדלה, והדירה בה התגוררתי נעשתה צרה. התחלתי לחפש דירה גדולה יותר, ואז קלטתי את עצמת המחסור בדירות. כשאתה מצליח כבר למצוא משהו מתאים, מתברר לך שכבר קיים תור של מעוניינים אשר מתכתשים עליה, סיפור לא נעים בעליל.

היות ונאלצתי להתפנות מהדירה הקודמת, ואחרת עדיין לא מצאתי, אז בלית ברירה שכרתי זמנית דירה קטנטונת, ובד בבד נקטתי בהשתדלות הבאה: לימוד במשך ארבעים יום בספר אור החיים הק', אך למען האמת לא הייתי די עקבי, וכמה פעמים קרה ש"פספסתי", למרות זאת לא אמרתי נואש והמשכתי להשתדל להתמיד במשימה.

ביום ה-39 פנו אלי שאבוא לבדוק דירה ביום ה גדולה וראויה, אך דא עקא שלדירה זו היה צריך לשלם סכום ענק כשכירות מראש. הלכתי לבדוק את המקום שתיכף מצא חן בעיני, אך לא היה לי כסף להניח על

בְּאוֹר הַהֵלֶכֶה

נידון הלכתי מרתק במשנת רבינו האור החיים

ביאור בדברי רבינו שלפעמים 'כספו של אדם חביב עליו מחייו'

באילן ע"ש. הרי דמכניס עצמו בספק נפשות בחשבו שינצל כדי להרויח ממון. וחזינן שממונו חביב עליו מספק פקוח נפשו, ועל כן מוסר עצמו לספק נפשות כדי להציל ממונו, דאם אין לו ממון הוא קץ בחייו, ועל כן איצטריך בכל מאוודך למי שמבלי ממון אין לו חיים.

ב. בפשטות יותר י"ל, עפ"י אמרם ז"ל (כתובות לג:): מלקות חמור ממיתה דאמר רב אלמלי נגדוה לחנניה מישאל ועזריה פלחו לצלמא (לו היו מלקים אותם, היו נכנעים ועובדים לצלם). וכמו כן יש אדם שעניות קשה עליו ממיתה, ויתכן שימסור נפשו למות משום מצוה, אבל לא יקיים מצוה כאשר ידע שיטלו ממנו כל ממונו ויהא עני מרוד כל ימיו ויצטרך להזדקק לבריות אף לצורך מזון סעודה אחת.

והיינו שאמרו ממונו חביב עליו מגופו, ר"ל שויתור על ממונו קשה עליו מויתור על חיותו, שאם יוותר על חיותו וימות בגלל קיום מצוה לא יהא צערו אלא שעתא חדא - וכתב בספר תשב"ץ קטן (סי' תט"ו) בשם מהר"ם מר"ב שהמוסר נפשו על קידוש ה' אינו מרגיש צער כלל - אבל אם יצטרך לוותר על כל ממונו בגלל קיום מצוה, הרי זה קשה עליו ביותר כי אין יכול לסבול צער ועוני כל ימי חייו, ועל זה נאמר "בכל מאוודך" עכ"ד (בספרו שו"ת להורות נתן - בנספח "וחי בהם" פ"ד סי' ג).

כיוצא בזה איתא בספה"ק שפת אמת (ואתחנן שנת תרנ"ה) דניסיון הממון קשה הרבה יותר ממסירות נפש, דבמסי"נ מגיע בפעם אחת אל התכלית הנרצה משא"כ בממון נשאר עוד בעולם השפל הזה, והעניות מעבירתו על דעתו ועל דעת קונו יעו"ש.

וְלַעֲבֹדוֹ בְּכָל לַבְבָּם וּבְכָל נַפְשָׁם (יא, ג). כתב רבינו האור"ח הק' ולא אמר "בכל מאודכם" כסדר שאמר בפרשת שמע, לפי שבפרשת שמע נאמרה בלשון יחיד ויכול להיות שימצא יחיד שיהיה לו ממונו חביב עליו מנפשו, אבל כללות הציבור שעמהם מדבר מן הנמנע שיהיה להם ממונם חביב מנפשם כי כל אשר לאיש יתן בעד נפשו, ולזה כשאמר "בכל נפשכם" מכל שכן "בכל מאודכם" עכ"ל.

ויש לתמוה איך יתכן שממונו של אדם יהא חביב עליו מגופו, הלא אם ימסור נפשו למות מה תועלת לו ממונו. וא"כ איך יתכן שהתורה דיברה מיחיד שממונו חביב עליו מנפשו - אטו בשופטני עסקינן?!

וביאר בזה הגאון רבי נתן גשטטנר זצ"ל ב' ביאורים, וכה כתב: א. נראה לומר, שבודאי אין אדם מוסר נפשו בוודאות כדי להציל ממונו, כי מה בצע בממונו אם לא יחיה, אלא שיש נכנס בספק סכנת נפשות כדי להציל ממונו, וכדאיתא ברש"י (משפטים כב, א) אם במחלת ימצא הגנב והוכה ומת אין לו דמים, כאן למדתך תורה אם בא להרגך השכם להורגו, וזה להרגך בא שהרי יודע הוא שאין אדם מעמיד עצמו ורואה שנוטלין ממנו בפניו ושותק, לפיכך על מנת כן בא שאם יעמוד בעל הממון כנגדו יהרגנו עכ"ד. ומבואר דאף שבעל הממון יודע כי הגנב בא להורגו, אעפ"כ יעמוד כנגדו דשמא יתגבר בעל הממון ויוכל להרוג את הגנב, הרי דאדם מכניס עצמו בספק נפשות כדי להציל ממונו. וע"ע ברש"י (פר' תצא כד, טו) ואיליו הוא נושא את נפשו, אל השכר הזה הוא נושא את נפשו למות, עלה בכבש ונתלה

חידה שבועית:

מה מבאר רבינו בטעם ויסוד חיוב הערבות המוטל על כל אחד מישראל? פתרונות יש לשלוח עד יום רביעי הקרוב לכתובת מייל: p0774702681@gmail.com

או לפקס: 077-4702681

על מנת להשתתף בהגרלה: 1. יש לציין כתובת מדויקת וטלפון. 2. לציין בראש הדף עבור חידון אור החיים והפרשה. 3. התשובה צריכה להיות מתוך דברי האור החיים הק' המובאים במאמר שבירש הגליון.

בין שולחי התשובות תערך הגרלה על הספר 'בְּאוֹר הַחַיִּים'. פרקי חיים ותולדות איש האלוקים, רבינו האור החיים' זי"ע. עם איורים, תמונות ומסמכים נדירים, השופכים אור על חיי רבינו ומאורעות התקופה.

דבקים בתורת ה'אור החיים'

ליקוט נפלא מתורתו של רבינו האור החיים זי"ע
חידושים והנהגות להלכה
קטעים מותאמים לענייניו של יום על פי סדר השנה
דברי הדרכה ומוסר
מעשיות כחיי והלימות רבינו אור החיים
מצוות מותרות"ג במשנת רבינו
מדור שבחי חיים

מארים את הנשמה

מוקד הזמנות 1800-22-55-66

להשיג בתניות הספרים המובחרות

שבחי חיים

שבחים שנאמרו ע"י צדיקי הדורות על רבינו אור החיים
ובמעלת לימוד מתוך ספר האור החיים הק'

ה"אור החיים" הקדוש על פרשת כל שבוע. כאשר לא הספיק לסיים את כל הפרשה המשיך ללמד אותה בשבוע הבא, בכל אופן השתדל לסיים בסוף השנה את חמשת חמשי תורה. בחמש אשר בו למד, ציין בצדו מראי מקומות של מאמרי חז"ל המזכירים באור החיים הקדוש.

(קדוש ישראל עמ' קח')

מרומם כל אחד כפי דרגתו

הרה"ק ר' יוחנן מסטולין קארלין זי"ע אמר לבחורים שילמדו ביחד או בנפרד מאברכים אור החיים בליל ששי, באמרו שחוץ ממה שהלמוד מרומם את כל אחד, הוא גם הכנה לשבת, וכן יש בו סגולה לרומם כל אחד ברוחניות כפי דרגתו.

(כתבי קודש, קארלין סטאלין)

התנזרותו של רבנו מתענוגות העולם הזה

מתוך קדושה יתירה והתנזרות מתענוגי העולם הזה נכתב הספר 'אור החיים' הקדוש.

הרה"ק רבי יעקב יוסף מסקוירא זי"ע, התלהט פעם בדברו על ה"אור החיים", ואמר: "איינער וואס האט טועם געווען דאס טעם פון א גלאז טיי, וואלט נישט געקענט שרייבען אזעלכע הייליגע ווערטער." ["מי שטעם פעם את טעמה של כוס תה, לא יכל לכתב מלים קדושות שכאלו!"].

ואכן כן מעיד רבנו בהקדמתו לספרו 'אור החיים': "...רוח נכון לכוון דעתי להרחיק דברי חל ותענוגי עולם הזה כי הם הדברים הפוגמים מעקרים ופוגמים פגימת בשר את המתוק ולא יאירו שבילי פרושי התורה ממקור האמת ואם יאירו יהיו כסף סיגים." (באור החיים)

לימוד אור החיים קדם מנחה בערב שבת קדש

בנו של הצדיק רבי חיים פאלאג'י זי"ע כותב בספרו אודות מנהגו של אביו, 'בליל הששי לא עבר עליו מבלי לקרות פרק אחד ממשנה עם פרוש הרמב"ם והרב עובדיה מברטנורה על הסדר, החל וגמור, וליום הששי קבע ישיבה ללמד טור ובית יוסף ובית חדש בהלכות שבת, וכמה שנים היה לומד קדם מנחה גדולה בספר אור החיים על הסדר בכנופיא דרבנן, ואחר כך התהלים, ושוב מתפללים מנחה'.

(צוואה מחיים עמוד סי' ס"ז)

האדמו"ר הבבא סאלי זיע"א הגה בקביעות בספריו של רבנו

גם מורנו הבבא סאלי צוקלה"ה היה נוהג ללמד את פירוש אור החיים. בכל ערב שבת היה טובל במקוה לפני חצות היום. ואחר שב לביתו ללמד את פרושי אור החיים על הפרשה עד תומם. כך זכה והיתה לו ידיעה ובקיאות עמקה באור החיים. (ויאמר מרדכי, הראשון לציון רבי מרדכי אליהו זצ"ל)

רגילות בלימוד 'אור החיים' עצה לאמונה

על כן אלו הדברים שכתבנו הם עצות אמונה וראשו מגיע השמימה להזוכה ועובד ה' עבודה תמה. והעצה להרגיל את עצמו בתנ"ך עם פרוש רש"י ואור החיים, ומדרש, ושל"ה, וזה"ק, וספרי מהר"ל מפראג, והעקר הכניעה והכנסת המורא. (יסוד העבודה, סלאנים ח"ב פ"ו)

השתדל לסיים כל שנה את כל 'אור החיים'

מין 'האהבת ישראל' מויז'ניץ זי"ע היה מקפיד ללמד את

לימוד ושינון בתורתו של האור החיים הק'

על מנת לעודד את הלימוד וההכנה בפירוש הקדוש יוצאין מכון 'לאור באור החיים' במיזם שבועי של מבחן שבועי נושא פרסים שיערך בעזרת ה' מידי מוצש"ק בשעה 22:00 בקו טלפון ייחודי מבית פון קליק.

או איך משתתפים:

מחייגים במוצ"ש לקו הטלפון: 09-3750181
מקישים את קוד החידון: 12972 ומצטרפים לחידון.

המשתתף שיגלה את הבקיאות המרשימה ביותר יקבל ב"ה שי מיוחד.

שימו לב
החדש למספר החדש

לימוד אור החיים על הסדר סגולה לאמונה

כאשר באו פעם אל הרה"ק רבי אליעזר זוסיא מסקולען זי"ע לבקש עצה עבור בחור שסבל מספיקות באמונה רחמנא ליצלן, הורה הרבי מסקולען כי ילמדו עמו "אור החיים". ומששאלוהו אם כוונתו דווקא על מאמרים בספר המדברים מענייני יראת שמים, השיב כי התכון שילמדו עמו את הספר על הסדר. (באור החיים)

חייגו:
073-2951871

להאזנה לשיעורי הגאון
רבי מנחם מנדל פומרנץ שליט"א

מחוברים לחיים

תורמים סטים ורואים ישועה

לפרטים: 02-8043333